

Mahahalagang Punto sa Lahat ng mga Aralin

Mahahalagang Punto sa Aralin 1

(1) Mga dahilan sa pag-aaral ng Biblia:

- Ipinapakilala ng Diyos ang kanyang sarili sa pamamagitan ng kasulatan.
- Ang Biblia ay isang ilawan.
- Ang Biblia ay espirituwal na gatas.
- Ang Biblia ay matamis na gaya ng pulot-pukyutan.
- Ang Biblia ay ang espada ng Espiritu.

(2) May tatlong hakbang sa proseso ng pag-aaral ng Biblia.

- Pagsusuri: Ano ang nakikita ko sa Biblia? Pag-aralan:
 - Mga Salita
 - Istruktura
 - Anyo ng Panitikan
 - Konteksto
- Pagpapakahulugan: Ano ang ibig sabihin ng Biblia?
- Pagsasabuhay: Paano ko maisasabuhay ang Biblia sa aking buhay at ministeryo ngayon? Itanong:
 - Paano ito makakatulong sa akin?
 - Paano ito makakatulong sa iba?

(3) Dapat tayong magkaroon ng liwanag ng Banal na Espiritu kapag nag-aaral ng Biblia. Dahil dito

- Ang ating pag-aaral ng kasulatan ay dapat pangunahan ng panalangin.
- Ang ating pag-aaral ng kasulatan ay dapat sundan ng isang personal na tugon.

Mahahalagang Punto sa Aralin 2

(1) Simulan ang proseso ng pagsusuri sa pamamagitan ng pag-aaral ng isang talata. Hangga't maaari magtanong ng maraming katanungan tungkol sa talatang iyon.

(2) Mga hakbang upang malinang ang iyong kakayahan sa pagsusuri ay kinabibilangan ng:

- Magbasa upang maunawaan.
- Magtanong habang nagbabasa.
 - Sino?
 - Ano?
 - Kailan?
 - Saan?
 - Bakit?
 - Paano?
- Basahin ang parehong sipi o aklat nang maraming beses.
- Pag-aralan ang balarila. Hanapin ang:
 - Mga pandiwa
 - Mga pangngalan
 - Mga panuring
 - Mga pariralang pang-ukol
 - Mga salitang pang-ugnay
- Maghanap ng mga espesyal na detalye sa teksto. Hanapin ang:
 - Mga inulit na salita
 - Mga pagkakasalungat
 - Mga paghahambing
 - Mga listahan
 - Mga pahayag na nagpapakita ng layunin
 - Mga sugnay na may kondisyon
- Manalangin habang nagbabasa.

Mahahalagang Punto sa Aralin 3

(1) Itutuloy mo ngayon ang proseso ng pagsusuri sa pamamagitan ng pag-aaral ng isang talata at pagkatapos ay ang buong aklat. Ang Biblia ay hindi orihinal na nahati sa mga kabanata at talata. Kaya dapat mong siguraduhin na sinusundan mo ang likas na pagkakahati ng teksto sa iyong pag-aaral.

(2) Kapag nagbabasa ka ng isang talata, hanapin mo ang:

- Pangkalahatan tungo sa mga tiyak na ugnayan
- Mga Bahagi ng tanong at sagot
- Pag-uusap
- Tono ng Damdamin

(3) Kapag nagbabasa ka ng isang buong aklat, hanapin mo ang:

- Mga bagay na binigyang-diin. Maaaring bigyang-diin ng manunulat ang mga bagay na may:
 - Kung gaano kahaba ang pagtalakay
 - Ang ipinahayag na layunin
 - Ang ayos ng kwento
- Mga bagay na inulit.
 - Mga inulit na salita o mga parirala
 - Mga tauhang paulit-ulit na lumalabas
 - Mga paulit-ulit na pangyayari o sitwasyon
- Pagbabago ng direksyon.
- Istrukturang Pampanitikan.
 - Istruktura ng Talambuhay
 - Istruktura ng Heograpiya
 - Istruktura ayon sa kasaysayan o kronolohiya

(4) Ang paggawa ng talaan ng isang bahagi ng kasulatan o ng buong aklat ay nakakatulong upang mas malinaw mong makita ang istruktura nito.

Mahahalagang Punto sa Aralin 4

(1) Sa pagpapakahulugan tinatanong natin, “Ano ang ibig sabihin ng teksto?”

(2) Ilan sa mga hamon na nagpapahirap sa pagpapakahulugan ay ang:

- Mga pagkakaiba sa wika
- Mga pagkakaiba sa kultura
- Hindi bihasa sa heograpiya
- Hindi bihasa sa mga anyo ng panitikan

(3) Ilan sa mga pagkakamali na nagging sanhi ng maling pagpapakahulugan ay ang:

- Maling pagbasa ng teksto
- Pagbaluktot ng ibig sabihin ng teksto
- Pagbibigay ng kathang-isip na kahulugan
- Sobrang tiwala sa sarili

Mahahalagang Punto sa Aralin 5

(1) Ang pag-aaral ng konteksto ng anumang sipi sa Kasulatan ay kinakailangan para sa tamang pagpapakahulugan.

(2) Ang makasaysayan-kultural na konteksto ay tumutukoy sa kalagayang pangkultura noong panahon ng Biblia. Titanong nito:

- Ano ba ang alam natin tungkol sa sumulat ng Biblia?
- Ano ba ang alam natin tungkol sa tagapakinig sa Biblia?
- Ano ba ang alam natin tungkol sa makasaysayang tagpuan ng aklat?
- Ano ba ang alam natin tungkol sa kultural na tagpuan ng aklat?

(3) Ang biblikal na konteksto ay nagtatanong kung paano nauugnay ang isang talata sa kabuuan ng kasulatan.

Mahahalagang Punto sa Aralin 6

(1) Ang tamang pagpapakahulugan ay nangangailangan na maunawaan natin ang anyo ng panitikan ng talatang pinag-aaralan natin.

(2) Ilan sa mga mahahalagang anyo ng panitikan na matatagpuan sa Biblia ay kinabibilangan ng:

- Kasaysayan: Tapat na tala ng mga tunay na tao at totoong mga pangyayari sa kasaysayan.

Kapag nagpapakahulugan tayo ng kasaysayan, tanungin natin:

- Ano ang kwento?
- Sino ang mga tao sa kwento?
- Ang kwento bang ito ng kasaysayan ay nagbibigay ng halimbawa na dapat tularan?
- Ano ang mga prinsipyo ang itinuro ng makasaysayang kwento na ito?
- Ang Kautusan sa Lumang Tipan

Ang kautusan sa Lumang Tipan ay mahalaga para sa mga mananampalataya sa Bagong Tipan dahil:

- Ito ay pagpapahayag ng kalikasan ng Diyos.
- Ito ay magbibigay ng karunungan sa atin tungo sa kaligtasan.
- Tumutulong ito sa atin na malaman ang kalooban ng Diyos.

Makatutulong na isipin ang tungkol sa tatlong uri ng Kautusan sa Lumang Tipan:

- Seremonyal na mga kautusan
- Panlipunang kautusan
- Moral na mga kautusan

Kapag nagpapakahulugan ng kautusan sa Lumang Tipan, itanong:

- Ano ba ang ibig sabihin ng tekstong ito sa mga orihinal na tagapakinig?
- Ano ang pagkakaiba sa pagitan ng mga unang tagapakinig ng Biblia noon sa atin ngayon?
- Anong mga prinsipyo ang itinuturo ng teksto na ito?
- Iniangkop ba ng Bagong Tipan ang prinsipyong ito sa anumang paraan?
- Tula

Mga Katangian ng Tulang Hebreo

- Paralelismo
- Mga Tayutay
- Karunungan Panitikan: nagtuturo kung paano gumagana ang buhay.
- Mga Kawikaan — mga pangkalahatang pagsusuri ng buhay na nakasaad nang maikli at malinaw.

Kapag nagpapakahulugan ng Kawikaan, itanong:

- Ano ang pangkalahatang prinsipyo na itinuro sa kasulatan na ito?
- Anong mga pagbubukod sa prinsipyong ito ang umiiral?
- Sino-sinong tao sa Biblia ang huwaran ng prinsipyong ito?
- Ang propesiya sa Lumang Tipan ay mensahe mula sa Diyos.

Kapag nagpapakahulugan ng propesiya sa Lumang Tipan, itanong:

- Ano ang sinabi ng propeta sa mundo niya?
- Ano ang naging tugon ng mga tao sa kanyang mensahe?
- Anong prinsipyo mula sa mensahe ng propeta ang nangungusap pa rin sa ating mundo sa ngayon?
- Apokaliptikong Panitikan

Kapag nagpapakahulugan ng apokaliptikong panitikan, tandaan:

- Ito ay may maraming simbolo.
- Hindi ito laging sunod-sunod ayon sa panahon.
- Maaari itong paulit-ulit na naglalarawan ng parehong mga kaganapan, na nagbibigay ng iba't ibang mga detalye.

Ang pinakamahalagang tema ng apokaliptikong panitikan ay:

- Ang pagsubok na panatilihin ang pananampalataya sa gitna ng masamang mundo.
- Ang makapangyarihang Diyos na tumutulong sa kanyang bayan.
- Talinghaga: pagtuturo na naghahambing sa katotohanang espiritwal sa mga bagay sa kalikasan o mga kalagayan sa buhay. Kadalasan ang mga talinghaga ay sinabi bilang tugon sa isang tanong o isang saloobin.

Kapag nagpapakahulugan ng talinghaga, itanong:

- Paano sinimulan ang talinghaga?
- Ano ang pagwawakas ng talinghaga?
- Anong tugon o pagbabago sa ugali ang hinihingi ng talinghaga?
- Ano ang magiging reaksiyon ng orihinal na tagapakinig?

- Sulat

Ang mga sulat sa Bagong Tipan ay:

- May awtoridad
- Batay sa sitwasyon
- Isinusulat para sa mga mananampalataya

Kapag nagpapakahulugan ng mga sulat, itanong:

- Sino ang tagatanggap ng sulat?
- Sino ang may-akda? Ano ang ugnayan niya sa tagatanggap?
- Ano ang mga pangyayari sa ang nagbigay ng inspirasyon sa sulat?

- Paglalahad: maayos na pagtuturo

Mahahalagang Punto sa Aralin 7

(1) Ang pag-aaral ng salita ay ang pagsisiyasat ng mga mahalagang salita sa isang sipi na may layunin na matuklasan ang kahulugan ng mga ito ayon sa konteksto. Ang pag-aaral ng salita ay tumutulong sa atin na mapakahulugan nang tama ang sipi na ating pinag-aaralan.

(2) Dalawang karaniwang pagkakamali na dapat iwasan sa mga pag-aaral ng salita:

- Hindi pagsasaalang-alang sa dating kahulugan ng salita
- Pagpapalagay na ang salita ay may parehong kahulugan sa bawat konteksto

(3) Ang proseso ng pag-aaral ng salita:

- Pumili ng mga salitang pag-aaralan.
 - Mga salitang mahalaga para sa kahulugan ng sipi
 - Mga inulit na salita
 - Mga tayutay
 - Mga malabo o mahirap na salita
- Ilista ang lahat ng posibleng kahulugan ng bawat salitang napili.
- Alamin kung ano ang kahulugan ng bawat salitang napili ayon sa konteksto ng sipi.

(4) Mga tanong na makakatulong sa iyo na malaman ang kahulugan ng salita ayon sa konteksto:

- May pagkakasalungat o paghahambing ba sa sipi na tumutulong upang matukoy ang salita?
- Paano ginagamit ng may-akda ang salitang ito sa ibang bahagi ng kanyang sulat?
- Ano ang ipinapakita ng konteksto tungkol sa kahulugan ng salita?

(5) Mga bagay na dapat tandaan sa pag-aaral ng matalinghagang wika:

- Ang ideyang kinakatawan ng simbolo ang mahalaga.
- Ang isang matalinghagang larawan, parirala, o salita ay kumakatawan sa ibang bagay.
- Ang matalinghagang wika ay nagbibigay pansin sa mga katangian ng kinakatawan nito.
- Dapat nating sikaping unawain ang teksto sa paraang nilayon ng may-akda na nais ipaunawa ng may-akda—kung ang kahulugan man ay literal o matalinghaga.

(6) Kailan dapat ipakahulugan ang isang pahayag sa kasulatan bilang isang talinghaga:

- Kapag sinabi mismo ng sipi na gawin ito
- Kung ang literal na kahulugan ay imposible o walang katotohanan

Mahahalagang Punto sa Aralin 8

- (1) Ang pag-unawa sa mga pangunahing prinsipyo ng tamang pagpapakahulugan ng Biblia ay makakatulong upang ikaw ay hindi magkamali ng pagkakaintindi sa iyong pag-aaral.
- (2) Magsimula sa teksto, hindi sa iyong pangwakas. Huwag hayaan na ang iyong mga pagpapalagay na maging sanhi ng iyong pagbalewala sa teksto.
- (3) Ang mga aral ng kasulatan ay hindi sumasalungat sa mga aral ng kasulatan. Kung may dalawang sipi na tila nagkakasalungat, isipin kung mali ang pagkaunawa mo sa isa sa mga bahagi ng sipi.
- (4) Ang kasulatan ang pinakamagaling tagapagpakahulugan ng kasulatan. Hayaan mong ang mga malinaw na sipi ang magpaliwanag ng mahihirap na sipi.
- (5) Ang kasulatan ay isinulat upang maunawaan. Hanapin ang payak na kahulugan ng teksto.
- (6) Ang utos ng Biblia ay may kasamang pangako na galing din sa Biblia. Ang Diyos na nagbibigay ng utos ang magbibigay ng lakas para tayo ay sumunod.
- (7) Ang Biblia ay nagtataglay ng lahat ng kaalaman na kinakailangan para sa kaligtasan.
- (8) Tinitingnan natin ang kasulatan gamit ang tatlong lente na makakatulong sa atin upang mas maunawaan ang Salita ng Diyos:
 - Tradisyon: ang pagkaunawa ng ibang Kristiyano sa buong kasaysayan
 - Katwiran: makatwirang pagkaunawa sa kahulugan ng teksto
 - Karanasan: ang espiritwal na karanasan ng mga Kristiyano

Mahahalagang Punto sa Aralin 9

(1) Hindi sapat na tama ang pagpapaliwanag natin sa Salita ng Diyos; kailangan din natin itong isabuhay sa araw-araw.

(2) Tinutukso tayo ni Satanas na palitan ang tunay na pagsasabuhay ng mga huwad na kapalit:

- Maaari nating palitan ng pagpapakahulugan ang pagsasabuhay.
- Maaari nating palitan ng bahagyang pagsunod ang ganap na pagsunod.
- Maaari nating palitan ng palusot ang pagsisisi.
- Maaari nating palitan ng damdamin ang pagbabago.

(3) Upang maisabuhay ang kasulatan sa ating buhay, kailangan nating sundin ang tatlong mga hakbangin:

- Alamin ang kahulugan ng kasulatan.
- Pag-unawa kung paano naisasabuhay ang kasulatan.
- Sundin ang kasulatan.

(4) Para matuklasan kung paano mo maisasabuhay ang kasulatan sa sarili mong buhay, itanong mo ang mga ito:

- Mayroon bang kasalanan na dapat iwasan?
- Mayroon bang pangako na dapat angkinin?
- Mayroon bang kilos na dapat gawin?
- Mayroon bang utos na dapat sundin?
- Mayroon bang halimbawa na dapat tularan?